

**Programa școlară a fost aprobată prin ordin al ministrului
nr. 4769 din 25.10.1999**

RELIGIE
CULTUL EVANGHELIC CA

CLASELE I – A IV-A

NOTĂ DE PREZENTARE

Disciplina **Religie - cultul Evanghelic C.A.** are o dublă fundamentare. Pe de-o parte, ca disciplină școlară, își propune să-și aducă aportul specific la cultura generală a elevilor, iar pe de altă parte, ea este o expresie autentică a grijii Bisericii pentru dezvoltarea spirituală a copiilor și tinerilor într-o societate secularizată. Astfel, autorii programei sunt conștienți de faptul că în cadrul școlar laic nu se poate impune elevilor credința, dar, prin însăși abordarea tematicii religioase și prin exemplul personal al profesorului de religie, se poate favoriza deschiderea lor pentru universul credinței.

Elaborarea programei de religie - cultul Evanghelic C.A. a pornit de la următoarele premise:

- introducerea religiei ca obiect de studiu pe tot parcursul învățământului obligatoriu, cu o oră/săptămână în trunchiul comun;
- adaptarea la specificul cultural și social al școlilor cu predare în limba maternă (germană), în cadrul cărora se desfășoară majoritatea orelor de religie evanghelică;
- abordarea religiei dintr-o perspectivă ecumenică și interculturală, dar contextuală;
- îmbinarea a două principii de abordare, cel biblic cu cel orientat pe probleme;
- demonstrarea relevanței credinței pentru viața personală a tinerilor, dar și actualitatea ei pentru întreaga societate.
- echilibrul dintre dezvoltarea gândirii independente și responsabile, pe de o parte, și capacitatea de identificare cu forme și tradiții creștine, pe de altă parte;
- păstrarea legăturii metodice și tematice cu programele altor Biserici Evanghelice din Europa, în special cu cele de cultură germană.

Structura programei cuprinde: obiective-cadru comune pentru ciclul primar și gimnazial, obiective de referință, exemple de activități de învățare și conținuturi specifice fiecărui an de studiu.

Programa de față vrea să fie un instrument util de lucru pentru profesorii de religie și o bază de dialog a acestora cu ceilalți profesori care predau discipline din aria curriculară "Om și societate".

OBIECTIVE CADRU

1. Cunoașterea și dezvoltarea de răspunsuri creștine la întrebările vieții noastre
2. Informarea și orientarea ecumenică asupra vieții Bisericii și tradițiilor creștine
3. Formarea unei judecăți proprii referitoare la fenomenele credinței
4. Sensibilizarea față de puterea credinței biblice în viața personală

CLASA I

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Cunoașterea și dezvoltarea de răspunsuri creștine la întrebările vieții noastre

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei I elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei I se recomandă următoarele activități:</i>
1.1	să se integreze în colectivul clasei	- desfășurarea de activități comune cu toți copiii clasei;
		- jocuri interactive;
1.2	să înțeleagă că încrederea reciprocă stă la baza funcționării oricărui colectiv	- dialog pe baza unor imagini care exprimă stări de suflet;
		- jocuri de rol.

2. Informarea și orientarea ecumenică asupra vieții Bisericii și tradițiilor creștine

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei I elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei I se recomandă următoarele activități:</i>
2.1	să înțeleagă că fiecare om este parte integrantă a creației lui Dumnezeu	- dialog pe tema creării omului;
		- învățarea de cântări religioase;
		- audierea și povestirea textelor biblice referitoare la creație;
2.2	să stabilească diferențele dintre personaje mitice (Moș Crăciun) și personaje biblice (păstori, copilul Isus) în tradiția Crăciunului	- identificarea, în imagini și texte, a personajelor biblice și mitice ale tradiției Crăciunului;
		- pregătirea de serbări școlare (Sf. Martin).

3. Formarea unei judecăți proprii referitoare la fenomenele credinței

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei I elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei I se recomandă următoarele activități:</i>
3.1	să stabilească corelații între povestirile biblice și sărbătorile tradiționale cunoscute	- povestirea unor texte religioase audiate/citite;
		- dialog pe tema sărbătorilor creștine la care au participat copiii sau pe care le cunosc aceștia;
3.2	să identifice obiectele de cult și utilizarea lor în biserică	- descrierea principalelor obiecte de cult;
		- organizarea de vizite la biserică;
		- dialog pe bază de imagini reprezentând obiectele de cult și utilizarea lor în biserică;
3.3	să participe împreună cu familia la slujbele de Paște	- învățarea de cântări religioase;
		- dialog pe tema slujbelor Paștelui;
		- realizarea de felicitări tematice cu ocazia sărbătorilor creștine.

4. Sensibilizarea față de puterea credinței biblice în viața personală

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei I elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei I se recomandă următoarele activități:</i>
4.1	să înțeleagă că personajele biblice sunt modele de credință	- descrierea de imagini cu subiect religios;
		- povestirea unor fapte din viața personajelor biblice studiate;
4.2	să formuleze rugăciuni pentru diferite situații (boală, singurătate, dezamăgire)	- învățarea și formularea de rugăciuni scurte;
		- dialog pe tema rolului rugăciunii în situații dificile.

CONȚINUTURI

I. Cel de lângă mine

1. Participăm împreună la ora de religie
2. Fiecare dintre noi este altfel
3. Isus cheamă copiii
4. Martin (din Tours) arată cum a împărți poate să-ți schimbe viața

II. Drumul spre iesle

1. Adventul - un timp al liniștii
2. Drumul păstorilor spre iesle (Lc 2,1-20)
3. Sărbătorim Crăciunul

III. Ascultăm ce ne spune Isus

1. Isus vine la oamenii de lângă lacul Ghenizaret
2. Isus povestește despre păstorul cel bun (Lc.15,3-7)
3. Isus se preocupă de cei însingurați și neiubiți (Mc.2,13-17)
4. Isus eliberează oamenii de frică (Mc.4,35-41)
5. Isus deschide oamenilor ochii (Mc.10,46-52)

IV. Tristețe - Bucurie

1. Ucenicii îl plâng pe Isus
2. Ucenicii află de învierea lui Isus
3. Și noi ne bucurăm de învierea lui Isus

V. Descoperim creația bună a lui Dumnezeu

1. Frumusețea și bogăția creației
2. Și eu sunt parte a creației

VI. Încrederea în Dumnezeu dă speranță de viață

1. Pot să am încredere în oameni
2. Avram (1.Moise 12-21)

CLASA A II-A

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Cunoașterea și dezvoltarea de răspunsuri creștine la întrebările vieții noastre

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a II-a elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a II-a se recomandă următoarele activități:</i>
1.1	să înțeleagă diferența dintre afirmațiile creștine și afirmațiile lumești	- exerciții de comparare între afirmații biblice și afirmații laice; - relatarea unor povestiri cu conținut religios despre adevăruri biblice;
1.2	să identifice sensul actual al unor sărbători creștine (de exemplu, Crăciunul)	- joc de rol, teatru de păpuși pe tema Crăciunului; - exerciții de comparare a semnificației Crăciunului în Biblie/în zilele noastre;
1.3	să înțeleagă avantajele unei comunități	- dialog pe tema conviețuirii în comunitate; - exerciții de identificare a apartenenței și a rolului fiecăruia în comunitate;
1.4	să definească Biblia ca izvor de răspunsuri la întrebările oamenilor	- memorarea și rostirea de rugăciuni; - discuții pe tema specificului Bibliei; - pregătirea unui calendar de advent.

2. Informarea și orientarea ecumenică asupra vieții Bisericii și tradițiilor creștine

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a II-a elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a II-a se recomandă următoarele activități:</i>
2.1	să înțeleagă relațiile interumane ca parte integrantă a vieții bisericești	- exerciții de definire a unei comunități; - dezbateri colective pe tema tipurilor de relații interumane;
2.2	să conștientizeze importanța mesajului biblic pentru viața Bisericii	- formularea de rugăciuni proprii; - rearanjarea într-o succesiune logică a unor imagini cu caracter religios;
2.3	să identifice deosebirile dintre Biserica proprie și celelalte Biserici creștine	- exerciții de comparare între specificul bisericii proprii și al altor biserici creștine; - vizitarea de biserici evanghelice și pe cele ale altor culte.

3. Formarea unei judecăți proprii referitoare la fenomenele credinței

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a II-a elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a II-a se recomandă următoarele activități:</i>
3.1	să definească familia ca o primă comunitate de credință	- exerciții de identificare a caracteristicilor unei comunități creștine care se regăsesc într-o familie; - dialog pe tema specificului familiei lui Iosif; - exerciții de construire a unor texte orale scurte pe baza unor imagini religioase/ biblice;
3.2	să fie sensibil la măreția și profunzimea creației divine	- observarea lumii înconjurătoare sub aspectele: frumusețe, perfecțiune, măreție; - exerciții de povestire a genezei biblice, a poveștii lui Noe; - realizarea unor afișe tematice pentru școală pe tema: responsabilitatea față de creație;
3.3	să formuleze enunțuri simple pro și contra singurătății	- povestirea evenimentelor referitoare la Maria Magdalena ca ucenică a lui Isus; - dialog pe tema importanței conviețuirii într-o comunitate.

4. Sensibilizarea față de puterea credinței biblice în viața personală

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a II-a elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a II-a se recomandă următoarele activități:</i>
4.1	să-L definească pe Isus Hristos ca pe un ajutor al celor marginalizați, bolnavi sau săraci	- povestirea unor fragmente biblice; - dialog pe tema ajutorului dat de Isus oamenilor nevoiași; - studiu de caz: cum ne comportăm cu oamenii nevoiași din jurul nostru;
4.2	să identifice pericolele ce pot destrăma o comuniune (cu Dumnezeu sau între oameni)	- învățarea unor rugăciuni; - lecturi din Biblia povestită pentru copii; - dialog pe tema conflictelor și neînțelegerilor ce pot să apară într-o comunitate.

CONȚINUTURI

I. Trăim laolaltă - Trăim unul pentru altul

1. Împreună în familie
2. Familia lui Iosif

II. Așteptăm împreună Crăciunul

1. Adventul - un timp al așteptării și speranței
2. Maria și așteptarea ei
3. Sărbătorim Crăciunul

III. Ajutorul lui Isus

1. Vameșul Zaheu (Lc 19,1-10)
2. Vindecarea surdomutului (Mc 7,31-37)
3. Vindecarea unui paralizat (Mc 2,1-12)
4. Vindecarea unui leproș (Lc 5,12-14)

IV. Singurătate - mângâiere

1. Maria Magdalena, ucenică a lui Hristos
2. Durerea morții
3. Bucuria învierii

V. Rânduiala creației dumnezeiești

1. Ordinea și ritmul naturii
2. Povestea lui Noe (1 Moise 6-9)

CLASA A III-A

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Cunoașterea și dezvoltarea de răspunsuri creștine la întrebările vieții noastre

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a III-a elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a III-a se recomandă următoarele activități:</i>
1.1	să caracterizeze, din punct de vedere creștin, fenomene naturale și sociale precum războiul, foametea, dezastrele ecologice	- lectura unor fragmente biblice referitoare la războaie; - dezbateri colective pe temele date; - studii de caz;
1.2	să înțeleagă îndoiala ca parte integrantă a credinței	- explicarea rolului îndoielii în fundamentarea unei credințe profunde;
1.3	să identifice prezența conflictelor în viața cotidiană și spirituală	- dialog pe tema cauzelor care duc la apariția conflictelor într-o comunitate; - exerciții de rezolvare a conflictelor existente în grup, clasă;
1.4	să înțeleagă că descoperirea sensului vieții nu este un proces finit, ci continuu	- exerciții de dialog pe tema sensului vieții.

2. Informarea și orientarea ecumenică asupra vieții Bisericii și tradițiilor creștine

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a III-a elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a III-a se recomandă următoarele activități:</i>
2.1	să înțeleagă semnificația noțiunii dogmatice de „iertare a păcatelor“	- lectura biblică; - dialog pe tema iertării păcatelor în Biblie și în viața de zi cu zi; - studiu de caz;
2.2	să descrie caracteristicile principale și modul de viață a altor comunități (ex: poporul evreu)	- dezbateri în grup pe tema obiceiurilor comunității religioase evreiești: ritualul de spălare, sărbători specifice, norme de alimentație;
2.3	să definească simbolul luminii ca simbol creștin	- învățarea de colinde evanghelice; - audieri muzicale din “Pasiunea” lui Bach și acompaniament muzical cu instrumente Orff; - explicarea semnificației religioase a simbolului luminii și stelei (steaua din Betleem).

3. Formarea unei judecăți proprii referitoare la fenomenele credinței

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a III-a elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a III-a se recomandă următoarele activități:</i>
3.1	să facă diferența între binecuvântare și noroc în viață	- exerciții de definiție comparativă a termenilor “binecuvântare” și “noroc”; - povestirea evenimentelor biblice care relevă semnificația binecuvântării divine; - studii de caz;
3.2	să caracterizeze atât succesele, cât și eșecurile personajelor biblice (de exemplu, Petru mărturisește - Petru tăgăduiește)	- lectura biblică; - dezbateri în grup pe tema comportamentului personajelor biblice studiate în diferite contexte; - jocuri de rol;
3.3	să înțeleagă că și copii au influență asupra comunității în care trăiesc	- dialog pe tema rolului pe care îl are fiecare în familie, grupul de prieteni, clasă, școală, comunitate religioasă; - exerciții de redactare a unei liste de schimbări pe care le doresc în clasa lor și analiza acestor propuneri după principiile creștine.

4. Sensibilizarea față de puterea credinței biblice în viața personală

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a III-a elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a III-a se recomandă următoarele activități:</i>
4.1	să facă deosebirea între basme și povestiri biblice	- exerciții de analiză comparativă a structurii basmului cu structura povestirii biblice; - lecturarea de povestiri din Biblia povestită pentru copii; - inventarea de sfârșituri alternative la pildele biblice studiate;
4.2	să identifice adevăruri biblice în vorbirea simbolică a pildelor studiate	- dialog pe tema învățaturii morale a pildelor studiate.

CONȚINUTURI

I. Descoperim urme de viață

1. Ce poate divulga o urmă
2. Urme ale oamenilor și ale faptelor în viață
3. Urme ale dragostei lui Dumnezeu în viața noastră

II. A trăi cu vinovăție

1. Vinovăția îngreunează viața
2. Oamenii trebuie să îndrepte faptele comise
3. Dumnezeu nu se dezice de cel vinovat (Lc. 15,11-32)

III. Descoperim împreună lumina Crăciunului

1. Isus, lumina lumii
2. Steaua din Betleem

IV. Il conducem pe Petru pe drumul său cu Isus

1. Petru își pune speranțe în Isus
2. Petru trăiește răstignirea și învierea lui Isus
3. Noi sărbătorim Paștele

V. A trăi sub binecuvântarea lui Dumnezeu

1. Binecuvântarea lui Avram trece asupra lui Iacov (1 Moise 12-33)
2. Viața noastră este binecuvântată

VI. A lăuda creația bună a lui Dumnezeu

1. Dumnezeu ne-a dăruit „grădina Eden“ (1 Moise 2)
2. Oamenii pericliteză ordinea creației dumnezeiești
3. Oamenii primesc prin persoana lui Noe promisiunea dumnezeiască (1 Moise 8,22)
4. Oamenii laudă pe Dumnezeu (Psalm 104)

Teme opționale:

VII. Prin Isus aflăm apropierea lui Dumnezeu

Pildele lui Isus (pilda grăuntelui de muștar Mc.4,30-32, pilda celor invitați la cină Lc.14,16-23)

VIII. Înțelegem poporul Evreu

Ca pe timpul lui Isus, evreii cred și trăiesc tradițiile lor

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Cunoașterea și dezvoltarea de răspunsuri creștine la întrebările vieții noastre

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a IV-a elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a IV-a se recomandă următoarele activități:</i>
1.1	să conștientizeze semnificația păcii și dificultățile libertății	- exerciții de analiză a eliberării poporului lui Israel și a formelor de manifestare a libertății la acesta; - dialog pe tema manifestării libertății și a responsabilității în viața fiecăruia și în societatea contemporană; - dezbateri colective pe tema: pacea ca dar dumnezeiesc și îndatorire umană;
1.2	să definească relația dintre viață și moarte din punct de vedere creștin	- brainstorming despre sentimente (legate de moarte, speranță); - dialog pe baza reproducerilor unor picturi legate de temă (Chagall);
1.3	să înțeleagă că voința lui Dumnezeu se împlineste diferit în epoci diferite	- lectura biblică;
1.4	să argumenteze care este rolul suferinței în viața credinciosului	- exerciții de relatare a unor suferințe personale.

2. Informarea și orientarea ecumenică asupra vieții Bisericii și tradițiilor creștine

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a IV-a elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a IV-a se recomandă următoarele activități:</i>
2.1	să identifice corelații și similitudini între Biserica evanghelică și alte biserici	- observarea de imagini și vizionarea de diapozitive, filme cu biserici, obiceiuri și tradiții ale diferitelor culte creștine; - exerciții de identificare de obiceiuri și tradiții comune ale bisericilor creștine; - învățarea de colinde specifice tradițiilor altor culte creștine;
2.2	să definească importanța crezului ca parte integrantă a slujbelor creștine	- exerciții de explicare a semnificației crezului; - participarea la slujbele religioase și identificarea locului crezului în cadrul acestora;
2.3	să înțeleagă speranța ca element central al mesajului creștin	- prezentarea și explicarea Fericirilor; - dialog pe tema rolului speranței în viața fiecăruia.

3. Formarea unei judecăți proprii referitoare la fenomenele credinței

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
	<i>La sfârșitul clasei a IV-a elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a IV-a se recomandă următoarele activități:</i>
3.1	să definească poruncile biblice ca expresie a voinței de mântuire a lui Dumnezeu	- exerciții de explicare a semnificației poruncilor biblice;
3.2	să înțeleagă fenomenul dezbinării bisericilor	- dialog pe tema rolului lui Luther în istoria creștinismului; - dezbateri colective pe tema: ce unește și ce dezbină bisericile;
3.3	să recunoască supunerea oricărei puteri lumesti față de Dumnezeu	- dialog pe tema supunerii unor personaje biblice și istorice față de Dumnezeu; - exerciții de analiză a unor personaje biblice și istorice cu putere dumnezeiască.

4. Sensibilizarea față de puterea credinței biblice în viața personală

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a IV-a elevul va fi capabil:

- 4.1 să înțeleagă că Dumnezeu ocrotește și ajută pe cei aflați în situații dificile (de exemplu, eșec)
- 4.2 să înțeleagă că propria lor viață este cuprinsă în viața eternă a lui Dumnezeu

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a IV-a se recomandă următoarele activități:

- lecturarea de povestiri din Biblia povestită pentru copii;
- studii de caz;
- povestirea biblică.

CONȚINUTURI

I. Obișnuința libertății

1. Poporul Israel în Egipt (2 Moise 1)
2. Moise (2 Moise 2-3)
3. Eliberarea Israelului (2 Moise 5-16)

II. Moartea

1. Viața omului este limitată
2. Moartea înseamnă despărțire
3. Viziuni ale speranței și mângâierii

III. Făcători de pace

1. Îngerii, vestitorii păcii (Lc 2,8-20)
2. Pacea: dar dumnezeiesc și îndatorire umană

IV. Prin Isus căpătăm speranță pentru această viață

1. Fericirile (Mt 5)

V. A trăi cu poruncile lui Dumnezeu

1. Dumnezeu ocrotește prin porunci

VI. Ce unește și ce desparte Bisericile

1. Martin Luther
2. Creștinii evanghelici, catolici și ortodocși au multe în comun

Teme opționale

VII. Răspândirea Evangheliei

1. *Rusaliile - un început nou*
2. *Pavel*
3. *Și astăzi creștinii găsesc puterea de a-și mărturisi credința*